

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	20933 - Gènere i Societat / 1
Titulació	Grau de Filosofia - Segon curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Castellà

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Tomeu Sales Gelabert	12:00	14:00	Dijous	02/09/2019	23/07/2020	BB14

Responsable
tomeu.sales@uib.es

Contextualització

Aquesta és una assignatura de caràcter específic i optativa

L'objectiu d'aquesta assignatura és analitzar la situació de la dona en el món actual, principalment des d'una perspectiva filosòfica, sociològica i antropològica. S'identificarà el paper que ha desenvolupat la dona en els diferents àmbits socials, econòmic, polític i científic. Sempre des d'una perspectiva històrico-crítica, intentant esclarir els horitzons futurs.

El plantejament és molt ambiciós per a una assignatura quadrimestral, ja que els camps en els que se desenvolupa el tema de les dones són molts i molts diferents. És per això, que el contingut del programa ha estat dividit en tres grans blocs: un primer bloc on s'analitza històrico-políticament l'emergència de la «qüestió de gènere»; un segon bloc on s'analitza la dona des d'una perspectiva més sociològica i antropològica; i un tercer i darrer bloc on s'analitza la dona des de la filosofia política actual.

A nivell pràctic se fomentarà l'expressió oral dels alumnes que assisteixin a les classes, proposant discussions en torn als temes exposats en el programa.

Requisits

Aquesta és una assignatura que no planteja requisits mínims per ser cursada. Basta mostrar un cert interès i sensibilitat per la qüestió de gènere i la perspectiva de gènere.

Aquesta és una assignatura que s'ofereix com a optativa del Grau de Filosofia.

Competències

Guia docent

Específiques

- * Respecte a la pluralitat d'enfocaments i tradicions en filosofia
- * Capacitat de raonament i reflexió crítica en les argumentacions filosòfiques
- * Coneixement de les teories i les tècniques de la filosofia en relació amb les qüestions pràctiques i aplicades, particularment en els àmbits de l'ètica, la vida política, les arts i la tecnociència

Genèriques

- * Capacitat de síntesis i d'anàlisi lògic
- * Capacitat per presentar i defensar públicament arguments filosòfics, oralment o per escrit, que permetin aplicar els coneixements al treball o vocació d'una forma professional
- * Reconeixement de la diversitat i de la multiculturalitat i adquisició de la capacitat per a valorar el pes de les distintes tradicions culturals en la societat contemporània
- * Reconeixement de la problemàtica lligada al gènere

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

1. Teoria feminista, filosofia i història

- 1.1. Cap a un concepte bivalent del feminisme
- 1.2. L'emergència de la qüestió de les dones en la modernitat
- 1.3.. El model de les onades
 - * La Il·lustració i les primeres vindicacions
 - * El feminisme al llarg del s.XIX: feminisme socialista i sufragisme
 - * La segona onada feminista: feminisme radical, socialista i liberal
 - * Nous feminismes: feminisme negre, ecofeminisme, feminisme decolonial i el feminisme del 99%

2. Sexe, gènere i sexualitat

- 2.1. La sociologia i l'antropologia feminista
- 2.2. El gènere i el seu qüestionament
- 2.3. Del dualisme sexe-gènere a la crítica al binarisme
- 2.4.. Crítica a l'heteronormativitat
- 2.5.. Teories actuals del gènere

3. Ètica i filosofia política feminista

- 3.1. Qüestionant la separació entre allò públic i allò privat
- 3.2. Ètica feminista
- 3.3. Justícia i feminisme
- 3.4. Ciutadania i feminisme
- 3.5. Democràcia, contracte i feminisme

Guia docent

4. Qüestions de gènere

- 4.1. La violència de gènere
- 4.2. La maternitat subrogada
- 4.3. La prostitució

Metodologia docent

Activitats de treball presencial (2,4 crèdits, 60 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Explicació i desenvolupament dels diferents continguts de l'assignatura	Grup gran (G)	Principalment des d'una perspectiva filosòfica, sociològica i antropològica.	24
Seminaris i tallers	Anàlisi i interpretació de textos previament seleccionats entorn als diferents continguts	Grup mitjà (M)	El professordeixarà a copisteria un dossier de fotocòpies que conté tots els articles que hauran de llegir-se i que seran comentats a classe. Els articles estan ordenats en relació als continguts de l'assignatura. Els textos hauran de ser comentats i analitzats pels alumnes a classe. Serà imprescindible la participació i implicació de l'alumnat a les classes	36

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (3,6 crèdits, 90 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Elaboració d'un treball, ressenya o assaig	L'alumne elaborarà un treball, assaig i ressenya sobre algun dels continguts treballats al llarg de l'assignatura. El treball tindrà unes pautes formals que el professor exposarà a principi de curs.	40
Estudi i treball autònom individual o en grup	Preparació de les lectures a discutir	L'alumne haurà de dur llegida i preparada la lectura o lectures pertinents, que seran objecte d'anàlisi i discussió al llarg dels seminaris i classes pràctiques.	50

Guia docent

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Aquesta assignatura ofereix itinerari presencial (A) i itinerari no presencial (B). Els alumnes hauran de triar itinerari durant els primers 15 dies de classes.

Els alumnes que s'acullin a l'itinerari B han de realitzar la prova escrita (50% sobre la qualificació final), elaborar un treball, assaig o ressenya (30% sobre la qualificació final) i confeccionar una sèrie de ressenyes crítiques sobre algunes de les lectures treballades a classe (20% sobre la qualificació final). A principi de curs s'acordarà el nombre de lectures que s'han de ressenyar.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Explicació i desenvolupament dels diferents continguts de l'assignatura

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	Principalment des d'una perspectiva filosòfica, sociològica i antropològica.
Criteris d'avaluació	Realitzar prova escrita que consta de dos comentaris de text.

Percentatge de la qualificació final: 40% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 50% per a l'itinerari B

Anàlisi i interpretació de textos previament seleccionats entorn als diferents continguts

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	El professor deixarà a copisteria un dossier de fotocòpies que conté tots els articles que hauran de llegir-se i que seran comentats a classe. Els articles estan ordenats en relació als continguts de l'assignatura. Els textos hauran de ser comentats i analitzats pels alumnes a classe. Serà imprescindible la participació i implicació de l'alumnat a les classes
Criteris d'avaluació	Exposició a classe de les lectures seleccionades i treballades per l'alumne. Seguir les indicacions del professor.

Percentatge de la qualificació final: 30% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 20% per a l'itinerari B

Guia docent

Elaboració d'un treball, ressenya o assaig

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	L'alumne elabora un treball, assaig i ressenya sobre algun dels continguts treballats al llarg de l'assignatura. El treball tindrà unes pautes formals que el professor exposarà a principi de curs.
Criteris d'avaluació	Elaborar un treball, ressenya o assaig sobre algun aspecte dels continguts de l'assignatura treballats a classe.

Percentatge de la qualificació final: 30% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 30% per a l'itinerari B

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

- Amorós, C. De Miguel, A. (2010), *Teoría feminista: de la Ilustración a la globalización*, Minerva ediciones, Madrid, (3 volúmenes).
- Beltran, E., Maquieira, V., Álvarez, S., Sánchez, C. (2008), *Feminismos. Debates teóricos contemporáneos*, Alianza Editorial, Madrid.
- Martín Casare, A., (2006), *Antropología de género. Culturas, mitos y estereotipos sexuales*, Cátedra, Madrid.
- Méndez, L. (2005), *Antropología feminista*, Síntesis, Madrid.
- Moore, H.L. (1990), *Antropología y Feminismo*, Cátedra.
- Pérez Garzón, J. S. (2011), *Historia del feminismo*, Catarata, Madrid.
- Puleo, A. H., (2008), Ed., *El reto de la igualdad de género. Nuevas perspectivas en Ética y Filosofía política*, Biblioteca Nueva, Madrid.

Bibliografia complementària

- Alcañiz, M. (2011), *Cambios y continuidades en las mujeres. Un análisis sociológico*, Icaria, Barcelona.
- Amorós, C. (1991), *Hacia una crítica de la razón patriarcal*, Anthropos, Madrid.
- Amorós, C. (2000), *Feminismo y Filosofía*, Editorial Síntesis, Madrid.
- Amorós, C. (2006), *La gran diferencia y sus pequeñas consecuencias...para la lucha de las mujeres*, Cátedra, Madrid.
- Badinter, E. (2010), *La Mujer y la madre*, La esfera de los libros.
- Beck, U., Beck-Gernsheim (1996), E., *Del normal caos del amor. Las nuevas formas de relación amorosa*, Paidós, Barcelona.
- Berbel, S., Cardenas, M., Paleo, N., (2013), *Ideas que cambian el mundo*, Cátedra, Madrid.
- Butler, J. (2004), *Deshacer el género*, Paidós, Barcelona.
- Camps, V. (1998), *El siglo de las mujeres*, Cátedra, Madrid.
- Cobo, R. (2011), *Hacia una nueva política sexual. Las mujeres ante la reacción patriarcal*, Catarata, Madrid.
- Eisenstein, Z. (2007), *Señuelos sexuales. Género, raza y guerra en la democracia imperial*, Edicions Bellaterra.
- Fraisse, G. (1991), *La musa de la razón*, Cátedra Feminismos, Madrid.
- Fraisse, G. (2003), *Los dos gobiernos: la familia y la ciudad*, Cátedra Feminismos, Madrid.
- Fraisse, G., (2008), *Desnuda está la Filosofía*. Leviatán, Buenos Aires
- Fraisse, G. (2016), *Los excesos del género*, Cátedra Feminismos, Madrid.
- Fraser, N. (2008), *Escalas de justicia*, Herder, Barcelona.
- Fraser, N. (2015), *Fortunas del feminismo. Del capitalismo gestionado por el Estado a la crisis neoliberal*, Traficantes de sueños, Madrid.

Guia docent

- Fraser, N., Arruzza, C., Bhattacharga, T. (2019), *Manifiesto de un feminismo del 99%*, Herder, Barcelona.
- Gimeno, B. (2012), *La prostitución*, Ediciones Bellaterra.
- Johnson, R., Zubiaurre, M. (2012), *Antología del pensamiento feminista español*, Cátedra, Madrid.
- Jonásdottir, A. G. (1993), *El poder del amor. ¿Le importa el sexo a la democracia?*, Cátedra Feminismos, Madrid.
- Morcillo Gómez, A. (2015), *En cuerpo y alma. Ser mujer en tiempos de Franco*, S. XXI, Madrid.
- Nash, M. (2004), *Mujeres en el mundo. Historia, Retos y movimientos*, Alianza Editorial, Madrid.
- Offen, K. (2015), *Feminismos europeos 1700- 1950. Una historia política*, Akal, Barcelona.
- Pateman, C. (1995), *El contrato sexual*, Anthropos, Barcelona.
- Pateman, C. (2018), *El desorden de las mujeres. Democracia, feminismo y teoría política*, Prometeo libros, Buenos Aires.
- Segato, L. R. (2003), *Las estructuras elementales de la violencia. Ensayos sobre género, entre la antropología, el psicoanálisis y los derechos humanos*, Prometeo libros, Buenos aires.
- Segato, L. R. (2015), *La crítica de la Colonialidad en ocho ensayos. Y una antropología por demanda*, Prometeo libros, Buenos Aires.
- Segato, L. R. (2016), *La guerra contra las mujeres*, Traficantes de sueños, Madrid.
- Tubert, S. (Ed.) (2011), *Del Sexo al género. Los equívocos de un concepto*, Cátedra Feminismo, Madri

Altres recursos

El professor aportarà més bibliografia al llarg del curs a l'Aula digital.

